

Evaluering af Verdensby i Bevægelse 2021-2023

November 2023

Indhold

Evaluering af Verdensby i Bevægelse 2021-2023.....	1
1. Indledning	2
2. Opsamling af partnernes erfaringer fra samarbejdet om Verdensby i Bevægelse.....	3
3. Oversigt over og status på igangsatte indsatser i Verdensby i Bevægelse	5
1. Byudvikling og social bæredygtighed	5
2. Flere aktive københavnere	6
3. Det internationale perspektiv.....	7
4. Relevante data.....	8
4.1 Udvikling i antal foreningsaktive.....	8
4.2 Børnesundhedsprofilen, ungeprofilundersøgelsen og Den Nationale Sundhedsprofil	9

1. Indledning

Københavns Kommune har indgået en treårig samarbejdsaftale med de store idrætsorganisationer DIF og DGI (2021-2023) om at gøre København til en "Verdensby i bevægelse". Aftalen omhandler at skabe mere bevægelse, fysisk aktivitet og idræt bredt set i byen og retter sig mod både børn, unge, voksne og ældre.

Aftalen er bygget op omkring årlige politiske drøftelser mellem alle syv borgmestre og formændene i DIF og DGI, som har sat retning for fælles prioriteringer og indsatser. Ambitionerne for samarbejdet har været:

- At understøtte de allerede eksisterende politikker, indsatser og samarbejder på tværs af forvaltningerne i Københavns Kommune - og samtidig skabe grobund for nye samarbejder og metoder, der kan realisere København som internationalt fyrtårn for fysisk aktivitet og social bæredygtighed
- At fortsætte og styrke det eksisterende samarbejde mellem KK og DIF/DGI, bl.a. vedr. børn, idræt og bevægelse
- At igangsætte yderligere udvikling, nytænkning og tættere samarbejde fx ift. bevægelse, fællesskaber og mental trivsel for voksne samt udsynet til verden og de internationale relationer
- At sikre og koordinere involvering af relevante civilsamfundsaktører som f.eks. sociale og humanitære organisationer, fonde mm.
- At udarbejde konkrete målsætninger og konkrete indsatser/ projekter, som parterne i fællesskab vil forsøge at tilvejebringe midler til
- At give inputs til de strategier og ressourcer, som allerede findes i hver forvaltning og organisation, eller i nye, uprøvede bud på hvordan parterne sammen kan skabe reelle velfærdsløsninger
- I højere grad at basere målsætninger og indsatser på fælles og delt viden om københavnernes vaner

Samarbejdet er reguleret i en samarbejdsaftale mellem parterne, der beskriver formål, organiseringen og en række temaer, samarbejdet skal adressere i perioden 2021-2023. Der er ikke bundet selvstændig økonomi op på Verdensby-arbejdet.

På nuværende tidspunkt har samarbejdet om Verdensby eksisteret i to år og ni måneder. Det er derfor relevant at evaluere Verdensby i Bevægelse og afdække følgende:

- I hvilket omfang er samarbejdet lykket med at indfri de ambitioner, der var for samarbejdet?
- Har initiativet medført andre positive effekter end de forventede?
- Hvilken læring og erfaringer er der i samarbejdet?
- Hvordan kan erfaringer og læring bringes i spil i en eventuel ny aftale, når aftaleperioden udløber med udgangen af 2023?

Evalueringen består af 1) erfaringer fra forvaltningerne i Københavns Kommune og DIF og DGI, 2) Status og resultater fra igangsatte indsatser, 3) Udviklingen i udvalgte data på københavnernes idrætsvaner.

2. Opsamling af partnernes erfaringer fra samarbejdet om Verdensby i Bevægelse

Der er gennemført interviews med de involverede forvaltninger, som har indhentet inputs fra deres borgmestre. Sammenfattende er tilbagemeldingerne fra de adspurgte forvaltninger:

- Verdensby i bevægelse har fungeret som et godt og interessant rum at drøfte en større dagsordenen i – både politisk og administrativt
- Det har været en udfordring, at Verdensby i Bevægelse ikke har været harmoniseret med valgperioder, så den politiske forankring og opmærksomhed har været varierende
- Nogle forvaltninger, hvis indsats tydeligt overlapper eller grænser op til Verdensby-indsatserne, tillægger Verdensby i Bevægelse større værdi end forvaltninger, hvis kerneopgaver ligger længere væk fra bevægelses-dagsordenen
- Det vil i nogle sammenhænge være hensigtsmæssigt, hvis der på forhånd var defineret mere specifikke temaer for samarbejdet og en mere helhedsorienteret tilgang med fokus på synergier mellem enkeltinitiativer
- Der er i nogle sammenhænge anvendt mange adminressourcer på indsatsen, som ikke altid har stået mål med outcome

Kultur- og Fritidsforvaltningen, der er faglig tovholder på aftalen, bemærker herudover, at samarbejdsaftalen har bidraget til følgende:

- Enighed om et fælles datagrundlag for københavnernes fysiske aktivitet, som danner udgangspunkt for prioriteringer og mulige indsats
- En bedre dialog med DIF og DGI, der er mere præget af fælles retning og mindre af konflikt
- En fælleskommunal dialog med idrætten om mere og andet end faciliteter
- Et integreret samarbejde mellem forvaltninger og en anledning til at drøfte temaer omkring idræt, bevægelse og fysisk aktivitet på tværs
- En øget prioritering af idræt, fysisk aktivitet og bevægelse i budgetnotater og strategier på tværs af Københavns Kommune
- Et øget medansvar fra DIF og DGI ift. at medvirke til bedre forhold for idrætsforeningerne i København, samt et fælles ansvar for andet end den klassisk organiserede idræt

DIF og DGI har givet følgende inputs til evalueringen af indsatsen og deres ønsker til det videre samarbejde:

- Det er positivt, at der er fokus på facilitetsudviklingen i Københavns Kommune, og der er mange interessante initiativer i pipeline
- Organisationerne vil gerne indgå en ny aftale med Københavns Kommune, som omfatter alle forvaltninger/ borgmestre og som har bred politisk opbakning
- Interesse for et fokus på udvalgte bydele
- Gerne fortsat et internationalt fokus, men gerne koblet til konkrete tematikker og indsats - og ikke et selvstændigt tema. Det internationale bør ikke have et selvstændigt spor. I stedet inddrages erfaringer fra andre storbyer i arbejdet med de andre temaer/indsatser.
- Mulige temaer:
  - Byudvikling og faciliteter med kobling til kommuneplanen i 2024
  - Fokus på børn og unge

- Fokus på de 55+ årige med henblik på flere aktive år - socialt, fysisk og mentalt
- Evt. opstilling af målsætninger som en del af en aftale
- Det ønskes at aftales indgås mellem kommunen og DGI og DIF, men på konkret indsatsniveau kan der med fordel indgås konkrete samarbejder med andre organisationer. Samarbejdet skal tage afsæt i temaerne ovenfor og målrettes, så bestemte organisationer kobles til et bestemt tema/en bestemt målgruppe.
- Det har haft en stor værdi, at aftalen har været forankret på et bredt politisk niveau med alle borgmestre i forhold til at bære initiativer og indsatser igennem i budgetprocesserne.
- Positivt, at både KFF og ØKF bærer på partnerskabet, bl.a. fordi samarbejdet ikke kun handler om aktivitet og organisering, men også om facilitetsudvikling knyttet til byudviklingen i København.

3. Oversigt over og status på igangsatte indsatser i Verdensby i Bevægelse

1. Byudvikling og social bæredygtighed

Budgetaftale	Indsats	Implementering (opdateret oktober 2023)
Budget 2022	Verdensby-erklæring om idræt, bevægelse og civilsamfund i byudviklingen (hensigtserklæring)	Arbejdsgruppe på tværs af ØKF, TMF, KFF, DIF og DGI bidrog til en byplanlægningskonference i foråret 2023. Arbejdsgruppen afholdt d. 20/9 2023 en temaeftermiddag om idrættens og civilsamfundets rolle og inddragelse i byudviklingsprocesser. 50 deltagere på tværs af forvaltninger, udviklingselskaber og idrættens organisationer deltog. Arrangementet fungerede endvidere som høring af kommuneplansstrategien.
Budget 2022	Lokale foreningsaktiviteter og faciliteter i hele byen (9,7 mio. kr. samlet i 2022-2025)	Puljen er udmøntet for 2022 og 2023. Puljen for 2024 er gang med at blive udmøntet. Der er pt. givet støtte for 25,9 mio. kr. til i 101 projekter. Udover støtte til faciliteter kan foreningerne modtage støtte til aktivering af de nye faciliteter.
Ingen økonomi	Fysisk aktivitet og bevægelse i det grønne og blå rum <ul style="list-style-type: none"> • En temadrøftelse med relevante organisationer (natur, idræt mm) vedr. bevægelse i de grønne og blå rum. Fokus på både ny og eksisterende by • Fortsat dialog om Naturpark Nordhavn og udarbejdelsen af en blå plan for øget brug af Københavns Havn til fysisk aktivitet 	Temaet indgår i implementering af Kultur- og Fritidspolitikken
Ingen økonomi	Idrætsfaciliteter som lokale mødesteder <ul style="list-style-type: none"> • Udvælge eksisterende og kommende skolefaciliteter/ idrætsanlæg med særligt behov for at udvikle og teste potentialet som lokalt mødested • Fortsat udvikling af Valby og Sundby Idrætspark som lokale mødesteder 	Via aftalen om "10.000 flere børn og unge i foreningerne" samarbejder DGI Storkøbenhavn og KFF om at udvikle flere nye skole-idrætsfaciliteter til lokale mødesteder - med lokale idrætsforeninger og aktiviteter for især børn og unge. Det er desuden et tema, der drøftes internt blandt idrætsledere i Kultur- og Fritidsforvaltningen, og evt. tages op i forbindelse med den kommende idrætsplan i KFF. Afsat midler via budgetaftalerne i 2023 og 2024 til udvikling af idrætsanlæggene

2. Flere aktive københavnere

Budgetaftale	Indsats	Implementering (opdateret november 2023)
Budget 2022	Inklusion af særligt sårbare og udsatte børn i foreninger og idrættens fællesskaber (1 mio. kr. årligt i 2022-2025)	<p>Indsatsen er et samarbejde mellem SOF og KFF og har til formål at sikre, at flere udsatte børn og unge bliver inkluderet i idrættens fællesskaber. Indsatsen er igangsat, samarbejdet styrket og KFF oplever en stigning i børn, der henvises fra SOF til FritidsGuiderne i KFF.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er pr. 1. september 2023 henvist 122 børn og unge til FritidsGuiderne fra fagpersoner i Borgercenter Børn og Unge i SOF. Til sammenligning blev der henvist 20 børn og unge i 2021 og 86 i 2022. • I 2023 er der igangsat foreningsaktiviteter på tre døgninstitutioner for anbragte børn og familier i SOF
Budget 2022 og Budget 2023	<p>Forankring af de idrætssociale indsats målrettet inklusion af udsatte børn og unge i foreningslivet.</p> <p>Indsatserne, der udløb i 2021 og 2022, er forankret med varige midler.</p>	<p>I 2022 har der været afholdt 85 FerieCamps med ca. 41.000 fremmøder. I 2023 forventes gennemført i alt 88 Feriecamps med estimeret 44.000 fremmøder.</p> <p>FritidsGuiderne har guidet 450 børn i 2022 og forventer at guide ca. 700 børn i 2023.</p> <p>Der er uddelt kontingentsstøtte til 1.800 børn i 2022, estimeret 2.400 børn i 2023.</p> <p>Der er indgået Sociale partnerskaber med i alt 25 foreninger i udsatte byområder. Foreningerne har tilsammen omkring 18.000 medlemmer.</p> <p>Der er tæt samarbejde med DIF Get2Sport og DGI Storkøbenhavn om flere af indsatserne</p>
Budget 2023 og Budget 2024	Pigepartnerskaber med idrætsforeninger. (1,2 mio. kr. årligt i 2023 - 2027)	<p>Der er indgået aftaler med otte fodboldklubber, der arbejder med at skabe stærkere pigemiljøer.</p> <p>Foreningerne har samlet set ca. 2.400 piger i alderen 0-18 år. I projektperioden, der var støttet af Nordea-fonden (medio 2020-medio 2023) fik foreningerne samlet set 930 nye pigemedlemmer.</p>
Budget 2024	Fortsættelse af 10.000 flere børn og unge i idrætsforeningerne (2,6 mio. kr. årligt i 2024-2027)	<p>Indsatsen sker i tæt samarbejde med DIF og DGI Storkøbenhavn. Indsatsen medfører blandt andet ansættelse af tre lokale konsulenter i KFF, der kan støtte foreningerne lokalt.</p> <p>Indsatsen har kørt siden medio 2020. I den periode (fra 2020-2022) er der sket en samlet medlemsvækst på godt 6.000 medlemmer under 25 år i de københavnske idrætsforeninger. Data viser, at de foreninger, der har været involveret i indsatsen, har haft en signifikant større medlemsvækst blandt børn og unge end gennemsnittet af samtlige kommunens foreninger.</p>
Ikke midler afsat	Ukrainske fordrevne	Arbejdsgruppe med DIF (og til dels DGI) er nedsat og samarbejdet i gang

	<p>Styrkelse af samarbejdet og dermed sikre et mere strategisk og koordineret blik på indsatsen på tværs af Københavns Kommune og idrætsorganisationerne, bl.a. ift. DIFs prioritering af midler til Ukraine-indsatsen i København</p> <p>Evt. udvidelse af indsatsen til også at omfatte voksne ukrainere, fx kontingentstøtte til personer over 18 år, brobygning mm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med DIF Get2Sport - Afholdt møde med alle 8 get2sport foreninger i København omkring modtagelse af ukrainere, særskilte hold for ukrainere samt afholdelse af safe-zone aktiviteter og sommerferieaktiviteter på 4 indkvarteringssteder. • Samarbejde med 4 indkvarteringssteder og DIF Get2Sport omkring rekruttering af unge frivillige, der kan agere som tolk eller hjælpetræner ude på ordinære foreningshold. • Samarbejde med 3 get2sport foreninger omkring sommerferieaktiviteter på og omkring 3 indkvarteringssteder. • Løbende dialog om DIF's flygtningepulje.
Ikke midler afsat	<p>Frivillighed</p> <p>Afholdelse af temadrøftelse mellem DIF og DGI og relevante borgmestre eller på forvaltningsniveau vedrørende frivillighed</p> <p>Samarbejde med idrætsorganisationerne om den undersøgelse af frivillighed, der nævnes i Kultur- og Fritidspolitikken</p>	<p>Temaet indgår i implementering af Kultur- og Fritidspolitikken og den kommende idrætsplan</p>
Ikke midler afsat	<p>Nye fællesskaber i bydele med mange tilflyttere</p> <p>DIF og DGI ønsker at fortsætte denne indsats og etablere et tættere samarbejde med Københavns Kommune</p>	<p>DGI Storkøbenhavn er i dialog med Nordea-fonden om en større ansøgning ift. at skabe fællesskaber omkring nye skoler i tre bydele med mange tilflyttere. KFF er samarbejdspartner.</p>

3. Det internationale perspektiv

Budgetaftale	Indsats	Implementering (opdateret oktober 2023)
Budget 2022	<p>Hensigtserklæring om at indgå aktivt i internationale netværk med fokus på bevægelse, idræt og byudvikling</p>	<p>En tværgående arbejdsgruppe (DIF, DGI, KFF, ØKF) er ved at afsøge muligheder for internationale samarbejder og fondsstøtte.</p> <p>KFF og DGI indgår i nystartet tværnationalt projektsamarbejde om "Placemaking" faciliteret af den internationale idrætsorganisation ISCA.</p>

4. Relevante data

I evalueringssammenhæng er det også relevant at se på udviklingen i københavnernes bevægelse, fysisk aktivitet og foreningsdeltagelse. Disse data aflæses først og fremmest i:

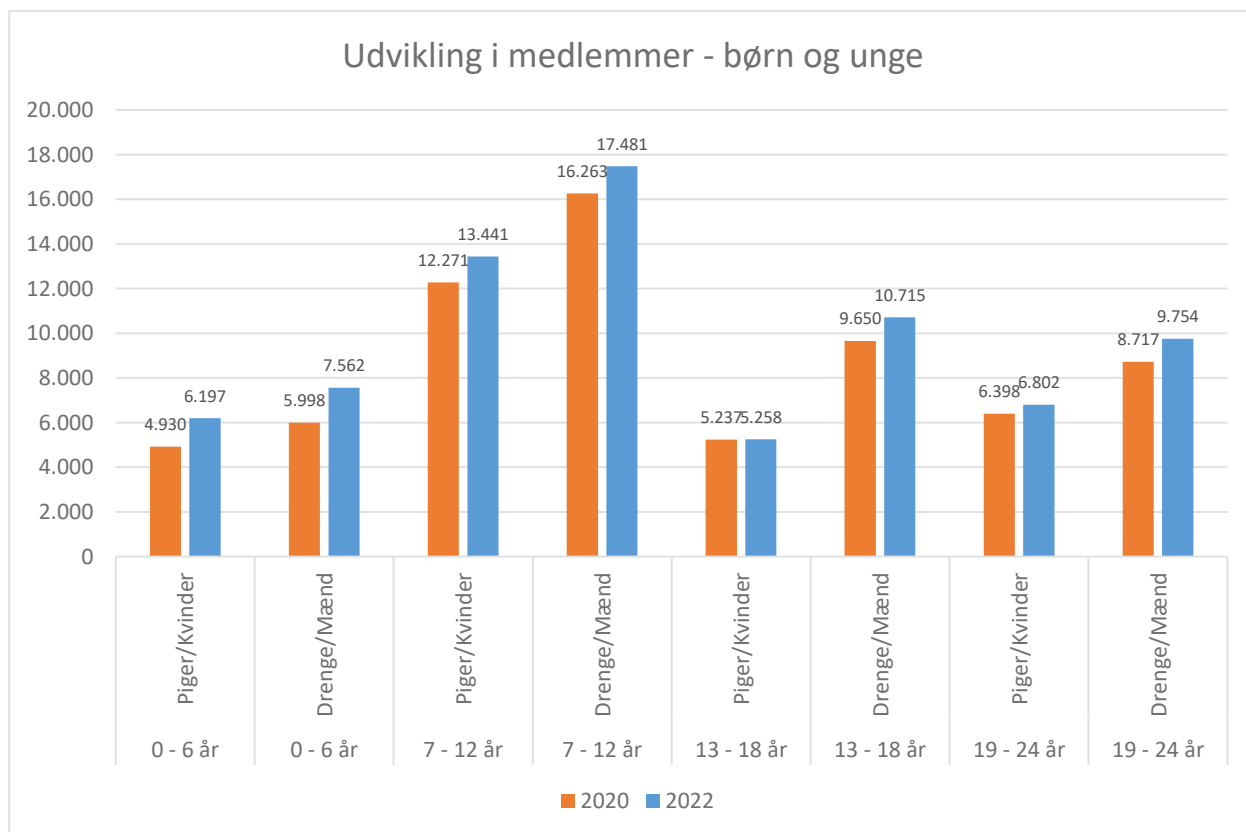
- Udvikling i antallet af medlemmer i de københavnske idrætsforeninger
- Børnesundhedsprofilen (3., 6. og 9. klasse)
- Ungeprofilundersøgelse (Ungdomsuddannelserne)
- Den nationale sundhedsprofil (+ 16 år)

”Verdensby i bevægelse” er dog en rammeaftale, og udviklingen i københavnernes aktivitetsniveau vil derfor også være påvirket af mange andre faktorer end de specifikke indsatser, der er igangsat. Tallene giver dog en indikation af, om aktivitetsniveauet og andre relevante indikatorer bevæger sig i den rigtige retning.

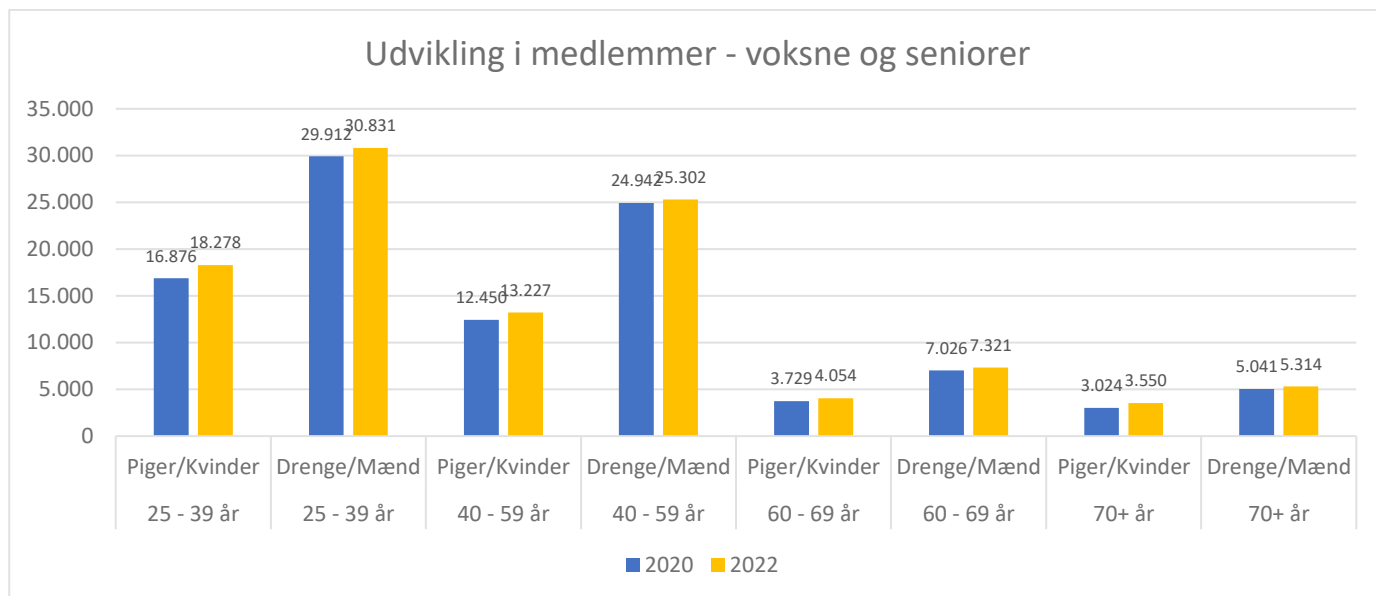
4.1 Udvikling i antal foreningsaktive

De årlige medlemstal fra idrætsforeningerne i København kan indikere, om indsatserne i Verdensby i bevægelse – sammen med andre indsatser og faktorer – har bidraget til at øge københavnernes foreningsdeltagelse.

Udviklingen i andelen og antallet af foreningsaktive i Københavns Kommune fra 2020 – 2022 fordelt på alder og køn fremgår af nedenstående figurer:

Af figurene kan bl.a. udledes følgende pointer:

- Antallet af børn og unge (0-24 år), der er medlemmer af en idrætsforening, er fra 2020 til 2022 samlet set steget med **+7.878** (fra 69.464 til 77.342). Det svarer til en stigning i andelen af foreningsaktive fra 37% af børn og unge til 41%.
- Antallet af voksne (25+ år), der er medlemmer af en idrætsforening, steg fra 2020 til 2022 med **+5.395** medlemmer (fra 103.000 til 108.395). Det svarer til en stigning i andelen af foreningsaktive fra 22,9% af befolkningen til 23,3%
- Der ses en stigning i medlemstallet i alle aldersgrupper, men der er stadig et stort fald i foreningsdeltagelsen jo ældre, de unge bliver. Fx er foreningsdeltagelsen på 92% for de 7-12 årige, men på 23% for de 19-24 årige
- Foreningsdeltagelsen blandt piger/kvinder 0-24 år er steget fra 2020 til 2022, men andelen af foreningsaktive piger i København ligger - med 33% - stadig væsentligt lavere end landsplan (60%)

I medlemstallene fra foreningerne er der ikke registreret etnicitet, social status, bopæl mm.

4.2 Børnesundhedsprofilen, ungeprofilundersøgelsen og Den Nationale Sundhedsprofil

Tal fra **Børnesundhedsprofilen 2023** viser følgende relevante resultater om de københavnske børns idræts- og fritidsliv:

- Andelen af 6. klasses elever, der angiver, at én eller flere gange om ugen "går til sport i en forening eller en klub" er steget fra 71% i 2021 til 76% i 2023
- Andelen af 9. klasses elever, der angiver, at de én eller flere gange om ugen "går til sport i en forening eller en klub" er steget fra 44% i 2021 til 49% i 2023
- For både 3., 6. og 9. klasses elever er andelen af drenge, der er aktive, større end andelen af piger
- Ca. 12% af børnene i 3. klasse går ikke til noget efter skole eller i weekenden, men vil gerne gå til noget
- 14% af eleverne i 6. klasse og 17% af eleverne i 9. klasse vil gerne gå til flere fritidsaktiviteter, end de gør

Ungeprofilundersøgelsen for Københavns Kommune er gennemført i 2022-23 og baserer sig på svar fra 9.382 elever på ungdomsuddannelserne. Undersøgelsen viser bl.a. at:

- 28% af de københavnske unge går til sport i en idræt eller en klub mindst én gang om måneden. Det er et stykke under landsgennemsnittet på 34%.
- 48% af de københavnske unge dyrker fitness/styrketræning i et fitnesscenter mindst én gang om måneden. Det er lavere end landsgennemsnittet på 53%
- 55% af de københavnske unge dyrker sport eller motion uden for en forening eller et fitnesscenter. Det svarer til niveauet på landsplan.

Den Nationale Sundhedsprofil gennemføres hver 4. år – senest i 2021. Den Nationale Sundhedsprofil baserer sig på data indsamlet via et spørgeskema udsendt til et bredt udsnit af danskere over 16 år. I Region Hovedstaden har 102.500 personer modtaget spørgeskemaet. Undersøgelsen viser bl.a.:

- 50,3% af københavnere over 16 år opfylder ikke WHO's anbefaling for fysisk aktivitet
- 77% af dem, der ikke lever op til WHO's anbefaling, vil gerne være mere fysisk aktive
- 40,5% af københavnere er moderat eller svært overvægtige (mod 35,4% i 2013)